

Kuinka Vienassa uskottiin Jumalaan?

Uskonnollinen tilanne Vienan Karjalassa vuosisadan vaihteessa

Karjalainen **Jouri Tsikalov** opiskelee Joensuun yliopistossa Suomen historiaa. Parhailaan hän valmistelee pro gradu-tutkielmaa, jonka aiheena on Vienan Karjalan yhteisö 1800-1900-lukujen vaihteessa. Tästä aiheesta hän on 13.3 tänä vuonna tehnyt Suomen historian essee-seminaaria varten kirjoitelman siitä, millainen oli uskonnollinen tila Vienassa vuosisadan vaihteessa. Seminaarin johtaja oli professori **Arto Nevala**. - Julkaisemme esseen jonkin verran tiivistettynä.

Vienankarjalainen kauppias Pavel (Paavo) Afanasjeff asui viime vuosisadan vaihteen tienoilla jo pysyvästi Suomessa, mutta oli vielä Venäjän keisarikunnan alamainen. Pavelille se merkitsi mm. sitä, että hän joutui joka vuosi hakemaan uuden passin niin kuin laki määräsi. Tosin se ei ollut kovinkaan hankalaa; passeja myönnettiin jopa "asianomaisen poissa ollessa". Hankaluuksia Pavel sen sijaan aiheutti Uhtuan seurakunnan papille. Passeissa oli nimittäin uskonto-niminen sarake, ja papin tehtävänä oli antaa viranomaisille tietoja ao. henkilön uskonnollisesta asemasta.

Joulukuusta 1905 marraskuuhun 1909 Pavel Semjonovitš Afanasjeff sai neljä passia ja jokaiseen niistä uskonto oli merkitty eri tavalla. Passi vuodelta 1906 kertoi, että Pavel oli ortodoksisen kirkon jäsen, vuoden 1907 lopusta maaliskuuhun 1908 hän oli luterilainen, ja maaliskuusta lähtien noin vuoden ajaksi hänestä tuli "lahkolainen uskovainen". Sittem tuhlajapoika palasi takaisin, toisin sanoen vuoden 1909 passin mukaan Pavel oli jälleen oikeauskoisen kirkon kannattaja. Siis aikamoisia harhailuja.

Olivatko karjalaiset sitten niin helposti käännytettäviä? Pavelin esimerkki osoittaa, ettei Vienalla ollut puhtaasti ja vakavasti ortodoksisuuskoinen. Millainen oli siis Vienan Karjalan todellinen uskonnollinen tila 1900-luvun alussa?

Jokainen Venäjällä ja niin myös Vienassa syntynyt ihminen syntyi, ei pelkästään vanhempiensa perheeseen, vaan myös seurakuntaan. Ortodoksinen kirkko oli erottamaton osa Venäjän valtiokoneistoa ja ni-

menomaan kirkolle oli annettu tehtäväksi seurata jokaisen kansalaisen elämänvaiheita. Kirkko seurasi myös kansalaisten moraalia ja tietysti myös uskonelämäänsäkin. Ja kukapa tuntisi paremmin oman laumansa kuin sen paimen. Näin papit joutuivat pitämään lukua seurakuntiansa väestömäärästä ja myös siitä, kuinka ahkerasti kukin oli käynyt kirkossa ja täyttänyt uskonnolliset velvoitteensa. Tätä hengellistä byrokratiaa hoidettiin rippikirjojen avulla, ja näin on säilynyt jälkipolville monipuoliset tiedot jokaisesta henkilöstä.

Tämä artikkeli on tehty vuoden 1900 rippikirjojen perusteella, ja se käsittelee Vienan Kemin kihlakunnan uskonnollista kuvaa. Kemin kihlakunta kuului Arkangelin hippakuntaan ja kattoi melkein koko Vienan Karjalan alueen. Vuosi 1900 ei ole mitenkään poikkeuksellinen, joten voi olettaa, että tämä poikkileikkaus antaa tyypillisen kuvan Vienan Karjalan uskonnollisesta tilanteesta tuona ajankohtana.

Kun kirkko oli kaukana

Karjala liitettiin Novgorodin hiippakuntaan 1227. Vienan Karjalaan, mm. Kemijoen alueelle ortodoksinen uskonto tuli vähän myöhemmin. Merkittävä rooli uskonnon levittämisen pohjoiseen Kuolaa kohti oli luostareilla. Kirkkoja rakennettiin kuitenkin hyvin vähän, ja ensimmäiset kirkot tulivat Vienanmeren rannikkokyläin vasta 1500 - 1600-luvulla. Yleensä kirkkoja rakennettiin kyläyhteisön varoin. Joskus suuret luostarit, kuten esim. Solovetski, sekä myöhemmin rikkaat seurakuntalaiset olivat kirkkojen rahoittajina. Talonpojat maksoivat alussa papin palkan ja pitivät huolta pappiloista. Kun karjalaiset kylät olivat melkein aina köyhiä, asukkaat eivät olleet kovinkaan innostuneita tällaisista velvoitteista.

Vasta 1800-luvun alussa valtio otti osan rakennuskustannuksista ja papiston palkoista hoitaakseen. Tästä seurasi muutamien uusien seurakuntien perustaminen. Kemin kihlakunnassa oli vuonna 1900 rippikir-

jojen mukaan 28 seurakuntaa. Oliko se paljon tai ainakin riittävästi tällaiselle alueelle?

Keskiaivot osoittavat, että vuonna 1900 jokainen pappi Kemin kihlakunnassa "hallitsi" noin 2 400 neliökilometrin aluetta, josta suurin osa oli suota ja metsää. Ajokelpoisia teitä Vienassa ei ollut. Niitä korvasivat polut ja vesireitit. Keväisin ja syksyisin kelirikko sitoi asukkaat paikalleen. Matka kirkkoon oli monien sivukyläen asukkaille kymmenien kilometrien mittainen tietön taival, joka oli tehtävä jalkaisin tai veneellä. Sellaiselle matkalle ei lähdetty noin vain pyhäaamuna, vaan siihen täytyi varata runsaasti aikaa.

Pieniä tsasounia oli useimmissa kylissä, mutta pappi oli harvinainen vieras. Papit eivät yksinkertaisesti ehtineet käydä kaikissa syrjäpaikoissa. Esim. Kontokin seurakunnan pappi joutui tekemään vuodessa 2 400 virstan verran matkoja.

Monet vienalaiset näkivät pappinsa hyvin harvoin. Siitä syystä yleisin merkintä rippikirjan sarakkeissa oli "ei ollut" eli siis ao. henkilö ei ollut käynyt ripillä eikä ehtoollisella. Kirkkolaki vaati kuitenkin tarkempia selvityksiä, joten papin oli merkittävä myös tieto siitä, miksi "ei ollut". Ihmeellistä kyllä, vuoden 1900 rippikirjoissa vain Lapinan seurakunnan pappi on merkinnyt syyksi "kirkolle pitkä matka". Joskus poissaolon syyt olivat selkeät, esim. "on Amerikassa" tai "asuu Suomessa". Usein papit joutuivat kuitenkin arvaamaan poissaolon syyt, ja arviointi oli aika subjektiivista.

Kuinka paljon oli sitten selälaisia seurakuntalaisia, jotka ahkeroinvat uskossaan? Paras tilanne näyttää olleen Vuonni-sen seurakunnassa, missä lähes 80 pros. kaikista seurakuntalaisista kävi kirkossa. Muissa seurakunnissa kirkossa käyminen jäi alle 50 prosentin ja kymmenen seurakuntaa ei ylittänyt edes kymmenen prosentin rajaa. Erityisen huono näyttää tilanne olleen Oulangan ja Kiestingin seurakunnissa. Oulangassa 776 naisesta ehtoollisella ja ripillä kävi ainoastaan yhdeksän, 800 miehestä vain 34. Välinpitämättömyysprosentti oli näillä alueilla korkea.

Vanhauskoiset ja kirkko

Patriarkka Nikonin toimien johdosta Venäjän kirkkoon syntyi vakava repeämä, kun osa uskovaisista ei hyväksynyt tehtyjä uudistuksia. Kirkolliskokous 1666-67 vahvisti Nikonin kirkkouudistukset ja tuomitsi vanhauskoiset hereetikoiksi. Näitä vastaan säädettiin julmia lakeja: he olivat oikeauskoisen kirkon vihollisia. Tästä alkoi pitkä vainokausi, jonka aikana vanhauskoiset pakenivat eri puolille Venäjää ja ulkomaille. Vienan Karjalan laajat, tiettömät erämaat ja suvaitsevainen väestö tekivät alueesta hyvän piilopaikan tuhansille vanhauskoisille. Paljon vanhauskoisia asettui Vienanmeren rannikolle, Solovetskin luostarin maille. Solovetskista, niin kuin myös Uikujoen luostarista tuli vanhauskoisten hengellisiä keskuksia.

Vuonna 1900 noista Nikonin ajoista oli kulunut melkein 250 vuotta. Sukupolvet olivat vaihtuneet, mutta miten oli vanhauskoisten laita? Papit merkitsivät vanhauskoiset kirjoihinsa kahdella tavalla: toiset olivat selkeitä raskolnikkoja, mutta paljon enemmän oli niitä, jotka olivat "raskolaan taipuvaisia" tai "raskolasta pitäviä". Esim. Siisan seurakunnan papin mielestä melkein kaikki hänen seurakuntalaisensa eli noin 1 200 ihmistä olivat "taipuvaisia", kun vankasti ja avoimesti vanhauskoisia seurakunnassa oli vain 21. Samoin oli Tunkuan papin seurakunnan tila: 112 vanhauskoista ja kaikki muut, noin 1 900 ihmistä, "taipuvaisia". Vielä ankarammin arvosteli seurakuntalaisiaan Sorokan pappi. Kaikki hänen seurakuntalaisensa olivat raskolnikkoja, noin 1 300, ja lisäksi 43 ihmistä oli "raskolnikkoja oikeuden mukaan".

Ajan myötä vanhauskoisuuden aluejako säilyi. Kuten Nikonin aikana suurin osa vanhauskoisista asui vieläkin Vienanmeren rannikkoalueella ja Uikujoen lähistöllä. Vienan itäisemmissä seurakunnissa vanhauskoisia ja vanhaan uskoon taipuvaisia oli vuonna 1900 niinkin paljon kuin 10-20 prosenttia kaikista seurakuntalaisista. Runsaasti heitä siis vielä

oli, mutta vanha usko oli kuitenkin hiipumassa. Nimitään jos yhteisö vanhene eli sen jäsenten keski-ikä kasvaa, se on ositus siitä, että yhteisö on häviämässä. Vanhauskoisten keski-ikä jokaisessa seurakunnassa oli lähellä 60 vuotta ja suurin osa heistä oli jopa tätäkin iäkäämpiä.

Naisten osuus vanhauskoisten yhteisöissä oli yleensä 2-5 kertaa suurempi kuin miesten. Vanhauskoisten naisten joukossa 60-vuotias oli vielä "suhteellisen" nuori. Yli 70-vuotiaita oli paljon eikä 80-90-vuotiaakaan ollut mikään poikkeus. Miehet liikkuiivat enemmän "epäuskoisten" parissa, ja tämä vaikutti siihen, että varsin nuoret luopuivat vanhasta uskosta.

Tyypillinen "raskolaan taipuvainen" oli noin 50-60-vuotias nainen, jonka sukulaiset tai naapurit olivat vanhauskoisia. Vanhauskoiset suhtautuivat ankaresti seka-avioliittoihin. Vanhauskoisten lapsia papit eivät yleensä merkinneet raskolnikoiksi. Tyypillinen vanhauskoinen oli siis yleensä 60-70-vuotias nainen, usein leski, joka asui lastensa kanssa, jotka olivat "oikeauskoisia".

Naisvaltainen luterilaisuus

A.W. Ervasti kertoo matkakirjassaan, kuinka hän tapasi Karjalan puolella asuvan suomalaisen naisen. Nainen oli kotoisin Oulusta ja oli mennyt naimisiin karjalaismiehen kanssa. Kun Ervasti tapasi naisen, tämä oli jo leski ja asunut Vienan Karjalassa toistakymmentä vuotta. Nainen oli vaihtanut uskontonsa "kreikkalaiseksi", mutta Ervastian mielestä vain muodollisesti eli "kun sitä vaaditaan ja tuo vaatimus rajoittuu senpuolisen puvun käyttämiseen ja ristinmerkin tekoon pyhän kuvan edessä". Kaksikymmentä vuotta myöhemmin Vienassa liikkui valokuvaaja I. K. Inha; hänkin mainitsee suomalaisten naisten tapaamisista. Inhan mielestä "karjalaiset miehet naivat usein suomalaisia emäntiä, jotka rajaa tultuaan enimmäkseen muuttavat uskontoaan". Missä määrin Ervastian ja Inhan havainnot pitivät paikkansa vuonna 1900?

Rippikirjojen mukaan karjalaiset miehet tosiaan ottivat puolisoikseen suomalaisia naisia, mutta ei kuitenkaan "usein". Tarkasti sanottuna oli muutamia kymmeniä sellaisia pariskuntia, joissa vaimot säilyttivät luterilaisen uskontonsa avioliitossa. Varmasti suoma-

laisia vaimoja oli enemmänkin, mutta jotkut vaihtoivat uskontonsa, kuten Ervastian esimerkiksi osoittaa, ja saivat venäläisen nimenkin.

Oleennaista kuitenkin on se, että luterilaisuus tuli rajan yli Vienaan ja sen toivat nimenomaan suomalaiset naiset, jotka menivät naimisiin karjalaisien miesten kanssa. Luterinuskaisia miehiä koko Vienassa oli vain kaksi. Toinen oli Kemiin karkotettu, toinen jokin sotilasviranomaisena Usmanassa. Molemmat olivat sukunimistä päätellen joko puolalaisia ja valko-venäläisiä. Toki Vienan Karjalassa asui myös suomalaisia luterilaisia miehiä, mutta he olivat suuriruhtinaskunnan alaisia eikä heitä merkitty rippikirjoihin.

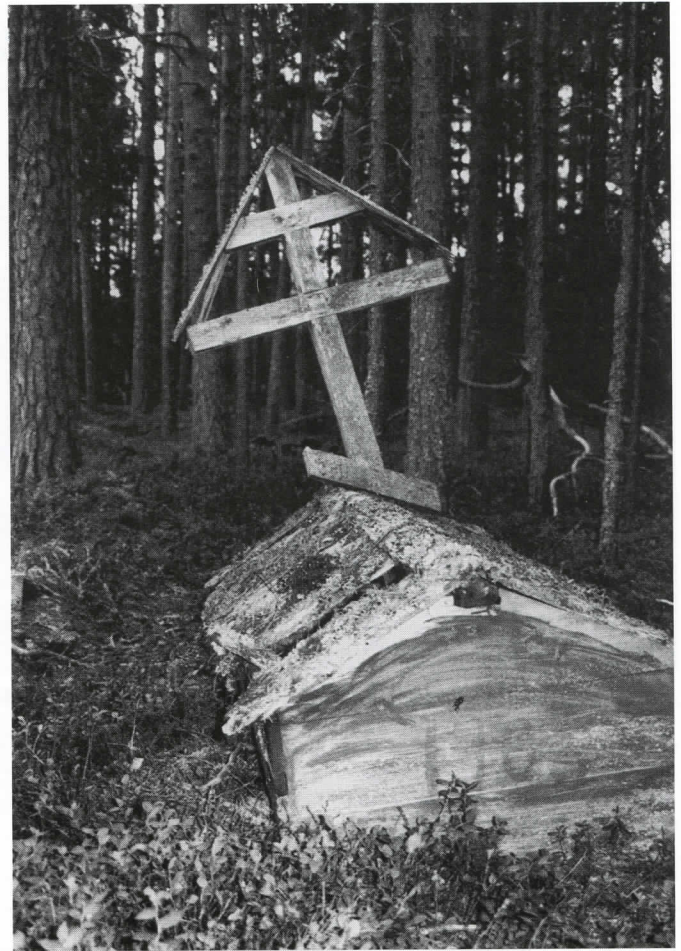
Kaiken kaikkiaan luterilaisia Venäjän kansalaisia oli vuoden 1900 rippikirjoissa 90. heistä 88 oli naisia, Suomesta tuotuja vaimoja. Huomattava kyllä, suurin osa luterilaisista naisista oli vuonna 1900 keski-ikäisiä tai nuoria eli 20-40 vuoden ikäisiä. Vanhoja yli 60-vuotiaita oli ainoastaan kolme.

Suurin osa luterilaisista naisista asui Vienan läänin läntisissä seurakunnissa. Tämä on luonnollista niin kuin myös se, että asuinpaikkana oli tavallisesti Uhtua, Jyskyjärvi ja Vuokkiniemi. Näiden kylien miehet olivat nimitään jo satoja vuosia harjoittaneet laukkukauppaa Suomessa, ja heillä oli varmasti myös vanhoja naimakaupan perinteitä rajan takana. Joissakin suvuissa se saattoi olla melkein tapana, koskapa kahden ja jopa kolmen veljeksien vaimot saattoivat olla Suomesta tuotuja. Näin laukkurit toivat rajan takaa sekä rahaa että rakkautta.

Lahkolaisuus tuli Suomesta

Vienalaisten laukkukauppaiden mukana Karjalan maille tuli muutakin kuin luterilaisia vaimoja ja länsimaisia tavaroita sekä tapoja. 1800-luvun toisella puoliskolla Suomesta syntyi joukko herätysliikkeitä. Eräs niistä oli Laestadiuksen perustama liike, joka sai alkunsa Ruotsin pohjoisimmilta alueilta ja levisi pian myös Pohjois-Suomeen. Liike sai nimekseen lestadiolaisuus; lahkon kannattajat nimittivät itseään "uskovaisiksi".

Vienankarjalaiset laukkumiehet käyttivät perinteisesti kiinteitä reittejä matkoillaan. Yksi reiteistä kulki Uhtuan kautta Kuusamoon ja sieltä edelleen Ouluun. Näille seu-

Vanha kropnittä risteineen Venehjärven kalmismaalla.

duille, Pohjois-Pohjanmaalle, lestadiolaisuus levisi jo 1860-luvulla, ja sen kannatus oli erittäin vahvaa; mm. Kuusamossa puolet asukkaista oli lestadiolaisia. Voidaan olettaa, että karjalaismiehet tutustuivat tähän liikkeeseen heti rajan ylittyään Kuusamossa. Monet myös nähtävästi omaksuivat sen, sillä rippikirjojen mukaan vuonna 1900 "lahkolaisia uskovaisia" oli Paanajärvellä yksi, Vuonnissa neljä ja Uhtuan kylässä peräti 20.

Rippikirjat osoittavat myös, että "uskovaisiksi" tulivat kaikki perheenjäsenet, myös vaimo ja lapset. Lestadiolaisten lukumäärä näyttää pysyneen pieninä, vaikka Inha kertoo kirjassaan, että "heitä kuuluu olevan kylässä (Uhtualla) jotenkin runsaasti". Tämän vaikutelman saattoi aiheuttaa se, että lestadiolaisuudesta puhuttiin paljon. Ervasti mainitsee, että kesällä 1879 Uhtualla oli pidetty "tutkinta uskovaisten kanssa". Syytettynä oli ollut 21 henkeä, joista suomalaisia kolme. Jotkut luopuivat uskostaan, toiset pysyivät siinä, vaikka "pää mekköön". Heidät määrättiin poliisivalvonnan alaisiksi eivätkä he enää saaneet passia Suomeen.

Ortodoksinen kirkko oli hy-

vin konservatiivinen laitos. Se tuomitsi lahoiksi kaikki muut uskonnolliset ryhmät paitsi virallisesti hyväksytyt länsimaiset kirkot. Koska kirkko oli osa valtiota, lahkot voitiin kieltää laillisesti ja tuomita niiden jäseniä valtion oikeudella.

Johtopäätökset

Arkangelin hiippakunnan johto oli 1900-luvun alussa hyvin huolissaan ortodoksisen kirkon tilasta Vienassa. Se nähtiin uhatuksi ja uhka oli kirkon mielestä tulossa Suomesta. Pavel Afanasjeffin uskonnolliset harhailut todistavat, että tuo uhka oli olemassa. Vaikka ortodoksisen kirkon historia Karjalassa melkein 700 vuotta vanha, kirkko ei ollut onnistunut valloittamaan karjalaisten sieluja. Vienan Karjalaan lähetetyt papit pitivät työpaikkaansa tuossa "Jumalan unohtamassa kolkassa" melkein rangaistuksena

Varoja toimintaansa kirkko sai sangen vähän. Kirkkoja oli liian vähän, ja niin papit kuin seurakuntalaisetkin joutuivat tekemään pitkiä, vaarallisia matkoja kirkollisen toiminnan takia. Kun vielä otetaan huomioon kielivaikeudet, niin tulos on selvä: vienalaisilla oli vain

hämärä käsitys ”oikeasta uskosta”. He osasivat tehdä ristinmerkin, pitivät taloissaan ikoneita, jotkut osasivat lukea isä meidän rukouksen – ja siinä kaikki. Kirkkoon mentiin, koska laki vaati tiettyjä seremonioita elämän tietyissä käännekohtissa: lapset oli kastettava, avioparit vihittävä ja kuolleet haudattava kristillisin menoin. Siitäkin huolimatta oli melko paljon aviottomia lapsia ja rippikirjoissa oli nimiä, joiden kohdalle oli merkitty: ei kastettu.

Pyhä paikka ei tyhjäksi tule, sanoo venäläinen sananlasku. Eivät jääneet tyhjiksi myöskään karjalaisten sielut. Vanhauskoisuus sai lujan jalansijan Karjalassa. ”Raskolaan taipuvaisia” oli vielä 1900-luvun alussa paljon karjalaisissa kylissä. Vanhauskoiset olivat tosin yleensä vanhoja yksinäisiä naisia.

Miehet taas etsivät onneaan rajan takana. Heidän mukanaan tulivat Vunaan suomalaiset vaimot, jotka olivat ikään kuin luterilaisuuden ”lähettiläitä” Karjalassa. Monet heistä sulautuivat paikalliseen yhteisöön ja vaihtoivat uskontonsa, mutta jotkut pitivät entisen luterilaisen uskontonsa koko loppuikänsä. Virallinen luterilainen kirkko ei saanut otetta karjalaisista. Pitkien historiallisten ristiriitojen jälkeen raja ortodoksisen ja luterilaisen kirkon välillä vakiintui eikä kumpikaan enää pyrkinyt tekemään aktiivista työtä rajan takana.

Luterilainen kirkko muuttui jatkuvasti. Sen sisällä syntyneet liikkeet olivat hyvin aktiivisia ja etsivät kannattajia kaikkialta. Karjalaiset puolestaan etsivät itselleen sopivaa, ymmärrettävää uskoa. Lestadiolaisuus oli tähän yksi ratkaisu. Se tarjosi suomenkielistä, yksinkertaista kristillisyyttä. Se ei vaatinut kirkossa käymistä eikä edes pappeja uskonnollisiin menoihin. Tämä tuntui miellyttävän karjalaisia. Ortodoksinen kirkko huomasi pian, kuinka suuri uhka oli tulossa tämän lahkoon mukana, ja tuomitsi sen hyvin ankarasti.

Ortodoksien kirkkolaitoksen kankeus johti siihen, ettei se pystynyt sopeutumaan Vunaan Karjalan oloihin. Näin karjalaiset jäivät ilman hengellistä huoltoa. Niinpä syrjäisissä korpikyliissä säilyivät ikivanhat uskomukset, ja Kristuksen rinnalla karjalaisten elämää hallitsivat paikalliset haltiat ja vanhat Karjalan jumalat.

* * *

Lähdeluettelo: Painamattomat lähteet

Paavo Ahavan kokoelma, Suomen historiallinen seura/ Kansallisarkisto, Helsinki

Kemin kihlakunnan ortodoksiseurakuntien rippikirjat v:lta 1900, fond 29, Arkangelin alueen valtionarkisto; mikrofilmit, Joensuun yliopisto, historian laitos

Aikakauslehdet:

Pulkin Maksim: Heikkoja kirkollisessa ja vahvoja lahkolaiskristillisyydessä. Carelian:o 1/1997, ss. 76-81

Kirjallisuus:

Ervasti A. W: Muistelmia matkalta Venäjän Karjalassa kesällä 1879. Helsinki 1918

Inha I. K: Kalevalan laulumailta, Helsinki 1911

--- Istorija staroobrjadceskoj tserkvi, kratkij otserk (Vanhauskoisen kirkon historia), Moskova 1991.

Kamkin A. V: Pravoslavnjaja tserkov na Severe Rossii (Ortodoksinen kirkko Pohjois-Venäjällä), Vologda 1992

Iivo Härkönen (toim.): Karjalan kirja. Porvoo 1932

Kirkinen Heikki: Karjalan idän kulttuuripiirissä. Rauma 1963.

Muistopäiviä Karjalassa

Karjalan puolella vietettiin kesällä kahden merkittävän tiedemiehen, Dmitri Bubrihin ja Viktor Jevsejevin muistopäiviä. Bubrihin syntymästä tuli kuluneeksi 110 vuotta ja Jevsejevin syntymästä 90 vuotta.

Bubrih (1890-1949) oli ansiokas historian, kansatieteen, arkeologian ja kielen tutkija. Erikoisesti hän paneutui suomalais-ugrilaisien kielten systemaattiseen tutkimiseen, ja julkaisi tältä alueelta lukuisia perusteoksia, mm. Karjalan kielen oikeinkirjoituksen oppikirjan (1937), Suomen kielen äännehistoria (1948) ja Syrjäänien kirjakielen kielioppi (1949). Monia hänen tieteellisiä teoksiaan tuhoutui Leningradissa sodan aikana ja paljon jäi myös julkaisematta.

Jevsejev (1910-1986) omisti koko elämänsä Karjalan kansanrunouden ja Kalevala-epoksen tutkimukselle. Hän oli syntynyt Suojärven pitäjän Jehkilän kylässä. Jevsejev korosti aina kenttätöiden merkitystä ja hänen omana työmaanaan oli

neljän vuosikymmenen ajan koko Karjala Kiestingistä etelään Tulemajärven Säämäjärven seuduille saakka. Vuonna 1950 ilmestyi hänen laaja kar-

jalaisten kansanrunojen kokoelma ja kymmenen vuotta myöhemmin pääteos, kaksiosainen Karjalais-suomalaisen eepoksen historialliset perusteet.

LYHYTSTARINA

Kertonut Santra Remsujeva

Ukko ta akka kuin ennen, oltih hyvin köyhät ta paharaiskat. Vanhat, vanhat ta paharaiskat semmoset. Köyhäsesti hyö eletäh ta pruasniekka on tulossa.

Sanou se akka ukolla:

”Emmäkö myö hoti noita verkko tsoitkija lähe lase järveh, jotta emmäkö sua pruasniekaksi verestä kalua”. - Il’l’ anpäiväkö lienöy ollun tulossa vai mi se pruasniekka.

”Ka läkkä myö häntä”, ukko sanou. Kerätäh paharaiskoja mitä lienöy verkkoja ollun heilä, kerätäh ne vakkah. Männäh veneheh, lykätäh se veneh vesillä ta lähetäh soutamah. Akka soutau, ukko perässä - niinhän se oli tapa kaikittsi, jotta akka soutau, ukko perässä. Ei ne ukot soutan. Ta männäh, jo salmilla ollah, nin sanou ukko jotta:

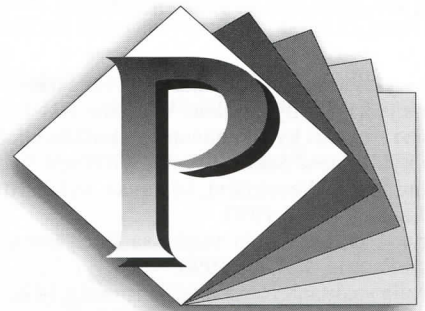
”Ka emmä muistan ni vapua ottua, millä situo sitä verkkuo”.

”Ka mänkä tuoh suareh ta suat vapua”, sanou akka.

Männäh velli siih suareh, männäh. Ukko könttäh sieltä perästä noussa sinne vapua leikkuamah. Kattsou, kun on kuusen juurilla lipas. No, mitä ilmaista tsuutuo tämä lipas nyt kuusen juurilla on?

Ukko avuau sen lippahan. Ka kattsou, kun on sielä voirasie. Ennein kun oli niitä puusta luajittuja voiraseita. Voirasie on. No ken on tänne heittä nämä sivotaiset, kun tiälä nyt kuusen juurilla ollah? Avuau siitä sen rasién, nin sielä on tuon mittani hiiren häntä rasiessa. Ei mitänä muuta. Ta kun ois se hiiren häntä pitempi ollun, nin oisi tämäkin starina pilempi ollun. A kun oli se hiiren häntä lyhyt, nin semmoini i se straina. Tämä oli lyhyt starina.

Kirjapaino Kaikilla Mausteilla

K I R J A P A I N O

Paino-Verho Ky

Oksasenkatu 8, 53100 Lappeenranta
Puh. (05) 415 0305, 415 3535, Fax (05) 415 6779
Sähköposti: verho@painoverho.fi
www.painoverho.fi